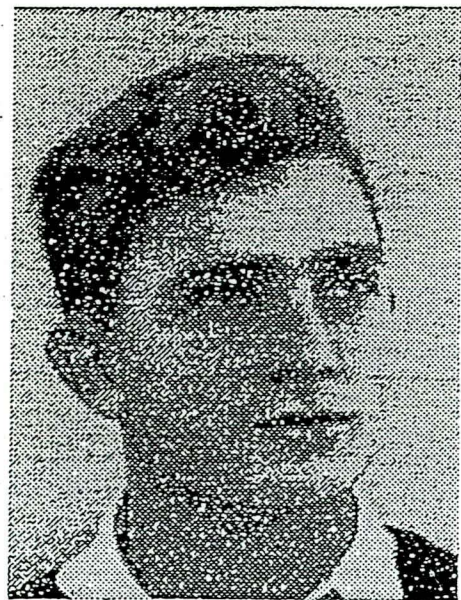

משקוב (מישקי) פינחס ("פינצ'וק")

בן יוסף וסימה. נולד ב-31.1.1925 בירושלים. למד בבית-החינוך לילדי העובדים. סיים חוק-לימודיו בגימנסיה רחביה. בלימודיו הצטיין כתלמיד הוגה ומעמיק. היה בעל גישה מקורית למדע המדינה, לספרות ולאמנות, אשר הרבה להגות בהם. מעורב בין הבריות, בעל שיחה ערה ונאה. בכל דבר שעסק השקיע את כל מאודו. אחרי סיימו את הגימנסיה התגייס לפלמ"ח ושם נודע כמכסימליסט.

שמו היה במשך הזמן לשם דבר. קבוצת הנלהבים הנכונים תמיד למלא כל פקודה ומשימה בלא היסוס וריטון, נקראה בלשון הפלמ"חית "מישקוביסטים". במשך שנתים ומחצה של שירותו בפלמ"ח התמסר לפעולות כסייר, כחובש, כמאמן, ובתקופת המאבק לקח חבל פעיל בשחרור העצורים בעתלית, בפיצוץ רכבות ב"ליל וינגייט", בפיצוץ גשר אלנבי, בהעברת נשק והסתרתו וכו'. אחרי שחרורו מהפלמ"ח נכנס לאוניברסיטה בירושלים לפקולטה לפיסיקה וחیمیיה. הספיק ללמוד בה כשנתים, אך גם בתקופה זו היה פעיל בפלמ"ח בחטיבת ה"רזרביסטים" והיה המקשר בין הפלמ"ח והסטודנטים. כאשר רבו הקשיים בהעפלה התנדב לשליחות לאיטליה ושם ריכוז את הפעולה במחנות ההעפלה בארגון הטרנספורטים, בירור העולים והדרכתם, ורבה ומבורכה ומלהיבה היתה השפעתו עליהם. הוא הצליח במהרה ללמוד אידיש ואיטלקית והשקיע את כל לבו בפעולתו למען הכשרתם הרוחנית של העולים המתגייסים. בעל כושר ארגוני רב, הצליח תמיד להכין את המשלוחים על כל פרטיהם למועד יציאתם. ליווה את אניות-המעפילים ועם אחת מהן נתפס ונשלח לקפריסין.

עם פרוץ מלחמת-השחרור ועם השמועות הראשונות על נפילת חבריו אץ לחזור ארצה והתיצב מיד לשירות פעיל. מפקדיו דרשו ממנו לצאת לקורס קציני התרבות וההסברה הגדודיים. הוא סירב, אבל נכנע לפקודה. אחרי שבועים לשהותו בקורס זה יצא לפי דרישתו לכפר-עציון כדי לשמש שם קצין תרבות והסברה. השתתף בחיבת בשיירת נבי-דניאל וחזר לגוש בין נוסעי המשוריינים שהצליחו לעבור בכביש המותקף ולהבקיע להם דרך לגוש הנצור. בגוש שימש בתפקידי-הגנה שונים וכאשר קיבל פקודה לעזוב את הגוש לשם תפקיד חדש, סירב להיענות, בנימוק שלא יעזוב חברים במצבם הקשה. נפל בקרב האחרון של גוש עציון ביום 13.5.1948. גותו הועברה עם שאר הללי הגוש ביום 17.11.1949 לבית-הקברות הצבאי על הר-הרצל בירושלים. לאחר שנפל הועלה לדרגת סגן ראשון לפי פקודת המטכ"ל.

א

יולי 1947

האווירה השוררת כאן אינה מעודדת ביותר. אנשינו התרגלו במשך השנתיים, מאז תום המלחמה, לחיות על קצבות ולא לעבוד. הם שוקעים יותר ויותר בתהום של ניוון, של עצלות ושל חוסר רצון לעבודה. חלק מן האנשים אינו רוצה לעלות וחלק עוד יגיע לכך בזמן לא רב. רבים הם האומרים שזהו הזמן לנוח מן התלאות שעברו עליהם. המנוחה הזאת מתבטאת בחיי בטלה מוחלטת במחנה אונרר"א וב"עשיית" כספים במידה האפשרית על-ידי מכירת מצרכים. כשאני רואה אדם בעל משפחה בגיל שלושים או למעלה מזה, שהאידיאל שלו הוא חיים כאלה הריני מתרחק ממנו עם כל מה שאני מבין את התנאים והגורמים לכך. איני יודע איך נקלטים אנשים אלה בארץ. על-כל-פנים אם מעט ההתלהבות שישנה אצלם לקראת הארץ אינה מספקת הרי הם מהווים אובייקט חינוכי גדול ובמידה שלא תשימו לב לכך יכולה העליה החדשה הזאת לגרור לא רק את עצמה אלא גם הרבה מן הישוב אתה יהודי! איני אוהב להכליל הכללות וכן גם רבים כאן היוצאים מן הכלל הזה. אולם האנשים המכירים יותר את עמנו אומרים שאצלנו בהכשרה נמצא חלק מובחר והשאר גרוועים מהם. במצב כזה קל מאד להיגרר. למין אנטישמיות פנימית. אני מכיר הרבה שהגיעו לכך. דומני ששום מצב לא יצליח לגרור אותי לשנאה כזאת. אולם הרבה מן התכונות של אנשינו קשה מאד לאהוב ואפילו לא נכון יהיה לאהוב אותן ולהסכים לכל המידות הללו.

ב

5.8.47

על מה לספר לך? על עצמי — הריני מתמיד להיות כפי שהייתי בלא כל שינוי יסודי ועד היום הזה נשארתי אותו טיפוס עצמו — וחבל לשפוך דיו! על האיטלקים: לולא הייתי קרוב אליהם אולי לא היו מעניינים אותי. נדמה לי שהעניין שאני מגלה בהם בא רק משום שהם קרובים אלי ואני נפגש אתם הרבה. אותך מרחוק בדואי שלא יעניינו הרבה. על אנשינו דומני שהרביתי מלים למכביר עד כה וכל כמה שאוסיף לדבר קשה יהיה לך להרגיש את הבעיה מרחוק. סוף-סוף כשאדם חושב או קורא בעתון על מאות אלפי פליטים הרי זה שונה

מהרגשת רבבות אלה מחוסרי הקרקע, מחוסרי המקצוע ומחוסרי האפשרות לעבוד (מחוץ לשוק השחור). כל אירופה היא בשבילנו בית-ספר עצום לגיוון ולהשחתת-המידות. אני בטוח שעליה זו תביא את הארץ למבוך של בעיות שמעולם לא היתה נתונה בהן. ייתכן שרק מחנכים במספר עצום היו מועילים כאן ומה רב מספר האנשים שאינם פתוחים לשום חינוך! נדמה לי שלו היה עולה ארצה כל עם הצוענים המתפרנס על קצבה מיד לאחר המלחמה בעת התקוות הגדולות ובעת השאיפה העזה לחזור לחיים תקינים — היה המצב אחר! כיום, לאחר שקיבלו כולם את חינוך הפרזיטיות ואבדה להם תקותם, קשה יהיה מאד לתקנם ולשנותם. מובן כי יש ניצוצות-אור רבים. העובדה שכולם שואפים לעלות ארצה היא ברורה ואינה מבוססת על חוסר מקום-קליטה בלבד. ובזאת אסיים ואחכה למכתבים.

ג

מילאנו, 17.9.47

ישוב עבר שבוע מבלי כל חדש. השבועות הופכים בצורה זו לחדשים והנה הגענו כבר לשנת תש"ח. וכמו תמיד, אם נסכם את פעולות השנה שעברה, הרי לא עשינו די הצורך ועוד נשאר הרבה והרבה לעשות. כל מה שגדול משקלה של השנה הזאת בחיינו הפרטיים ובחיי העם עדיין לא הספקנו להתקדם בשנה זו אפילו במעט לקראת אותן המטרות הגדולות אשר חזינו עם תום המלחמה. מי יתן ונצליח, אנו כולנו וכל אחד מאתנו, להגשים חלק יותר גדול משאיפותינו! דומני שבזה נכללות לא רק הברכות הפורמליות אלא גם כל מה שכל אחד מאתנו מאחל בלבו לעצמו ולידידיו. לספר לכם איך חגגנו את החג? ודאי מעניין אתכם, אולם אין מה לספר. אצלנו טוב מאשר תמיד, לפי המטבח היהודי העתיק; התלבשנו בבגדי-חמדות—הכל לפי מה שהיה לכל אחד (זה כמובן אינו הרבה) ובסיכומו של דבר ניסינו ליצור אוירה חגיגית ושמחה, אולם יודעים אתם בדואי: דוקא ברגעים שהיתה צריכה להיות השמחה מלאה ביותר התחיל כל אחד להיזכר בביתו שחרב ולהשוות, בתוך הכרה או אפילו מתוך הרגשה גרידא, את התוכן שיש לחג בקרב הבית והמשפחה. על כל הטקסים והמסורות האופפת הכל תמיד, לתוכן הדל שאפשר לתת לחג כאן כשחברו המשפחה והמסורת, שהן הדבק שאיחד אותנו בגולה, והעתיד והבנין, שאנו רוצים להתחיל בהם, עדיין רחוקים ומי יודע מתי נזכה להתחיל בהם!